

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 195/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. B., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. M., Advokátska kancelária, T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 14 C 160/2010 z 2. februára 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co 198/2011 z 12. októbra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2012 doručená sťažnosť R. B., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 160/2010 z 2. februára 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 198/2011 z 12. októbra 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako odporca v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 14 C 160/2010 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom bol zaviazaný rozsudkom z 2. februára 2011 okrem iného prispievať na výživu maloletej M. sumou 150 € mesačne a na výživu maloletej A. sumou 100 € mesačne. Sťažovateľ proti uvedenému rozsudku okresného súdu z 2. februára 2011 podal odvolanie, v ktorom namietal nesprávne skutkové zistenia okresného súdu, ktoré podľa jeho názoru vyústili do nespravodlivého a nesprávneho rozsudku v časti, v ktorej okresný súd rozhodol o jeho vyživovacej povinnosti k maloletým dcéram. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 11 Co 198/2011 z 12. októbra 2011 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výšky výživného potvrdil.

Sťažovateľ nesúhlasiac s napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj krajského súdu v sťažnosti namieta, že okresný súd pri určení výživného zohľadnil jeho podiel, ktorý mal na hospodárskom výsledku dosiahnutom spoločnosťou „R. s. r. o. S.“ za rok 2009, ktorej je spoločníkom, ale nebral v úvahu skutočnosť, že uvedená spoločnosť *„dosiahla v roku 2008 stratu vo výške 42.690,07 Eur a následne v roku 2009 dosiahla obchodná spoločnosť R., s. r. o. hospodársky výsledok vo výške 30.975,80 Eur (základ dane 38.314,84 Eur) v zmysle ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov bola k 31.12.2009 odpočítaná daňová strata z predchádzajúceho roka od dosiahnutého zisku výsledkom čoho bolo, že v zmysle článku X. spoločenskej zmluvy obchodnej spoločnosti R., s. r. o. nedošlo k rozdeleniu zisku na základe ročnej účtovnej uzávierky, pretože tento podľa predloženej účtovnej uzávierky dosiahnutý nebol. Samotný výsledok hospodárenia za rok 2009 v tomto prípade nepredstavuje celkový výsledok hospodárenia spoločnosti. Dosiahnutý zisk bol v tomto roku započítaný na daňovú stratu z predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia.“*. Sťažovateľ ďalej v tejto súvislosti tvrdí, že *„v konaní nebolo preukázané, že by obchodná spoločnosť R., s. r. o. hospodárila so ziskom, a teda že by odporcovi ako spoločníkovi prináležal podiel na zisku“*. Z uvedeného má podľa sťažovateľa vyplývať, že nedosahoval príjem vo výške 1 290,65 €, tak ako zistil okresný súd, ale jeho príjem dosahoval len výšku 200 – 300 € ako príjem z príležitostných brigád.

Okresný súd preto nesprávne vychádzal pri stanovovaní výšky výživného z príjmov, ktoré v skutočnosti nemal.

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie zastáva názor, že *„prvostupňový súd rovnako tak súd odvolací v predmetnom konaní rozhodli vo veci podnecovateľa nesprávne a v rozpore s príslušnou zákonnou úpravou najmä ust. § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov a ust. § 3 až 11 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov“*, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo podnecovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky konaním a rozhodnutiami Okresného súdu Trnava zo dňa 2.2.2011, č.k. 14C/160/2010-131 a krajského súdu Trnava zo dňa 12.10.2011, č.k. 11Co/1981/2011 boli porušené.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutými rozsudkami okresného súdu sp. zn. 14 C 160/2010 z 2. februára 2011 a krajského súdu sp. zn. 11 Co 198/2011 z 12. októbra 2011. Jadrom jeho námietok je nesúhlas so skutkovými závermi okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľa nesprávne stanovil výšku výživného, pretože vychádzal z nesprávnej výšky jeho príjmov za rok 2009, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho označeného základného práva. Sťažovateľ teda namieta, že mu nebola poskytnutá súdna ochrana v kvalite požadovanej označeným článkom ústavy.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

1. K namietanému porušeniu označeného základného práva sťažovateľa podľa ústavy napadnutým rozsudkom okresného súdu ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať rozhodnutie okresného súdu, keďže ho už preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ v sťažnosti argumentoval, že k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo tým, že okresný súd, ako aj krajský súd vychádzali z nesprávnych skutkových záverov, čo sa týka jeho príjmov za rok 2009, pretože hospodársky výsledok spoločnosti (zisk, pozn.) za rok 2009 sa v konečnom dôsledku nerozdělil, keďže *„dosiahnutý zisk bol v tomto roku započítaný na daňovú stratu z predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia“*.

Krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku konštatoval, že *„po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil... Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vypořiadal s námietkami uplatnenými zo strany odporcu a s poukazom na to, že odporca ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku.“*

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane a tvorí jeden celok (II. ÚS 78/05).

Ústavný súd vzhľadom na obsah námietok sťažovateľa a odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu preto preskúmal aj odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, pričom sa zameril na tú časť odôvodnenia rozhodnutia, v ktorej okresný súd ustálil výšku príjmov sťažovateľa, z ktorej potom vychádzal pri určovaní výšky výživného pre maloleté dcéry sťažovateľa. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia uvádza, že *„Z výpisu z daňového priznania k dani z príjmov právnickej osoby, spoločnosti R. s.r.o. S. súd zisťuje, že spoločnosť dosiahla výsledok hospodárenia za účtovné obdobie roka 2009 v sume 30,976 eur.*

Z článku IV. Spoločenskej zmluvy spoločnosti R. s.r.o. S. súd zistil, že spoločnosť má dvoch spoločníkov, R. Č. ... a R. B. ... Z článku X. Spoločenskej zmluvy spoločnosti R. s.r.o. S. súd zistil, že spoločníci sa dohodli, že na zisku sa budú podieľať v nasledovnej miere, R.

Č. 50%, a R. B. 50%. Zisk bude rozdelený na základe účtovnej závierky so splatnosťou do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roku...

Odporca vykázal za rok 2009 vo svojom podnikaní stratu, súd však pri určení výživného zohľadnil jeho podiel ktorý má na hospodárskom výsledku dosiahnutom spoločnosťou R. s.r.o. S. z a rok 2009. Aj napriek tomu, že podľa tvrdenia odporcu nemá žiaden príjem z činnosti tejto spoločnosti, podľa zistení súdu, odporca je aj naďalej spoločníkom, a preto by sa mal podieľať na zisku spoločnosti spôsobom upraveným v článku X. spoločenskej zmluvy, a to v podiele 50% zo zisku, čo predstavuje sumu 1.290,65 eur mesačne.“.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu je dostatočným a presvedčivým základom pre jeho výrok. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu preto nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do veci zasiahol. Na tomto závere nemôže nič zmeniť okolnosť, že sťažovateľ má na celú vec odlišný názor a s napadnutými rozsudkami všeobecných súdov nesúhlasí. Táto okolnosť totiž sama osebe nemôže spôsobiť porušenie označeného základného práva sťažovateľa.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, z akých podkladov vychádzal pri určovaní výšky príjmov sťažovateľa a následne aj výživného pre maloleté dcéry. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že jediný argument sťažovateľa, že zisk bol započítaný na daňovú stratu z predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia, neobstojí, pretože mu chýba relevantná logická súvislosť. Odpočet daňovej straty, na ktorý sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazoval, má síce vplyv na stanovovanie daňového základu, z ktorého sa vypočíta daň z príjmu, no nemožno tvrdiť, že zisk dosiahnutý nebol, pretože zisk účtovne nebol vykázaný. Odpočet daňovej straty možno využiť na účely daňovej optimalizácie v tom smere, že je možné započítať daňovú stratu z predchádzajúceho obdobia tak, aby daňový subjekt znížil svoj základ dane, aby platil menšiu, prípadne nulovú daň z dosiahnutého zisku. Ústavný súd preto konštatuje, že závery týkajúce sa výšky príjmov sťažovateľa vychádzajú z relevantných podkladov, preto je akceptovateľný záver krajského

súdu, že sťažovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť.

Ústavný súd v tejto spojitosti zdôrazňuje, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces, ako aj základného práva na súdnu ochranu nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces a základné právo na súdnu ochranu je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, respektíve základného práva na súdnu ochranu.

Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nesignalizuje porušenie sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti, v ktorej namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 Co 198/2011 z 12. októbra 2011, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. mája 2012